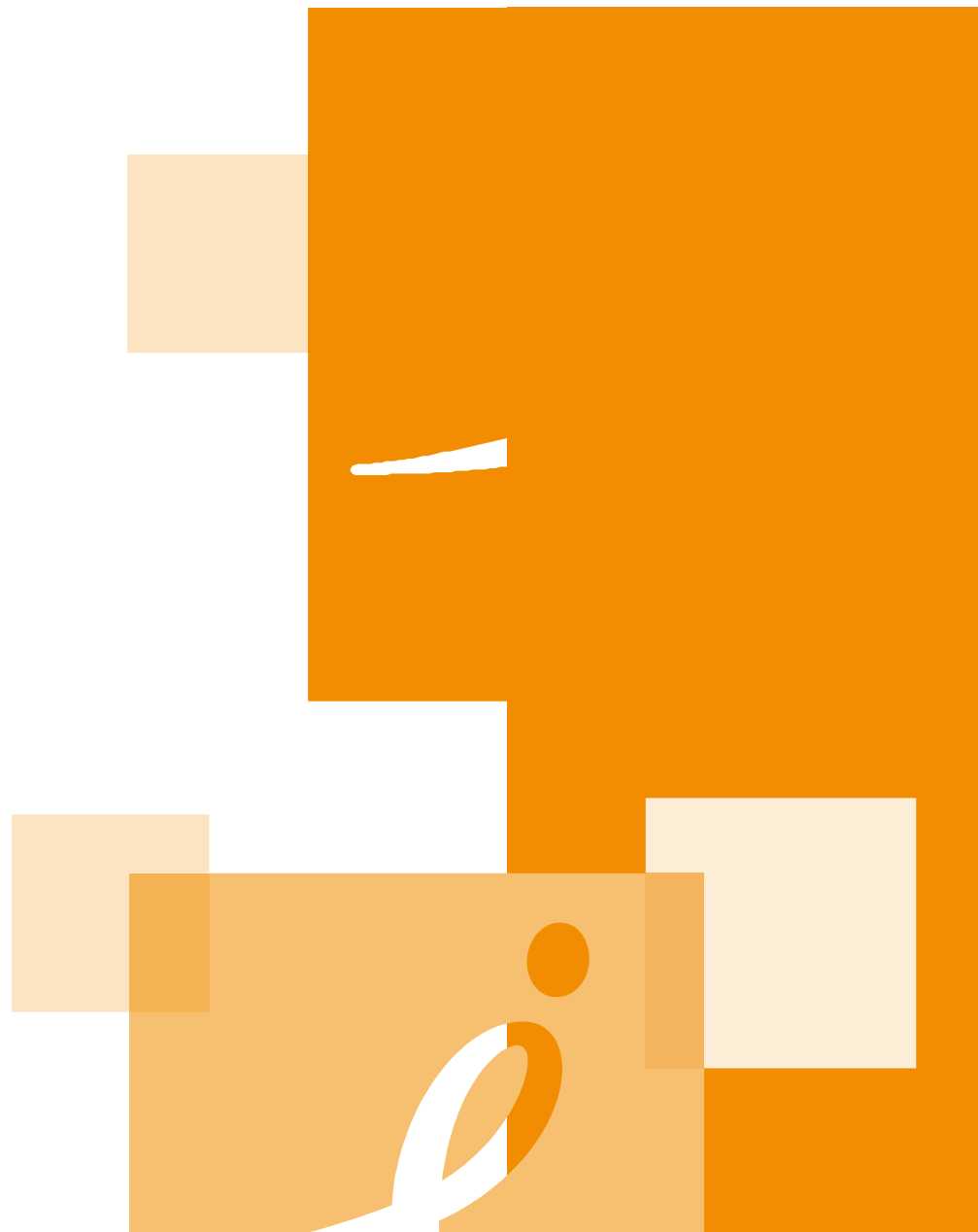

CZĘŚĆ OGÓLNA

PODSTAWY PROGRAMOWEJ

22.05.2025 r.

PO CO CZĘŚĆ OGÓLNA?

- wyznaczenie najważniejszych celów dla kształcenia ogólnego
- przełożenie celów horyzontalnych na nauczanie przedmiotowe – kompetencje fundamentalne, przekrojowe, sprawczość
- określenie założeń działalności wychowawczej
- zdefiniowanie wspólnego mianownika dla środowisk uczenia się – szkoły przyjaznej i wymagającej
- SPÓJNOŚĆ PIONOWA - od profilu absolwenta do programów nauczania

ZAŁOŻENIA ZMIAN

Dziennik Ustaw

Kształcenie w szkole podstawowej stanowi łagodne wprowadzenie dziecka w świat wiedzy ucznia oraz wdrażanie do samorozwoju. Stworzenie atmosfery do nauki, uwzględniając indywidualne potrzeby ucznia. Najważniejszym celem kształcenia w szkole jest rozwój biologiczny, poznawczy, emocjonalny, społeczny.

Kształcenie w szkole podstawowej trwa osi

- 1) I etap edukacyjny obejmujący wczesnoszkolna;
- 2) II etap edukacyjny obejmujący klasy I

Kształcenie ogólne w szkole podstawowej:

- 1) wprowadzanie uczniów w świat wartości: altruizmu, patriotyzmu i szacunku dla klimatu, w skali lokalnej i globalnej, relacji społecznych, sprzyjających przyjaźni;
- 2) wzmacnianie poczucia tożsamości i etnicznej;
- 3) formowanie u uczniów poczucia godności;
- 4) rozwijanie kompetencji, takich jak: krytycznego myślenia, argumentowania i wnioskowania;
- 5) rozwijanie umiejętności krytycznego myślenia i wnioskowania;
- 6) ukazywanie wartości wiedzy jako podstawy rozwoju.

- 7) rozbudzanie ciekawości poznawczej;
- 8) wyposażenie uczniów w takie zasoby, które pozwalają w sposób bardziej
- 9) wspieranie ucznia w rozpoznawaniu edukacji;
- 10) wszechstronny rozwój osobowy i rozbudzanie jego naturalnej ciekawości;
- 11) kształtowanie postawy otwartej społecznie oraz odpowiedzialności;
- 12) zachęcanie do zorganizowanego i przygotowania własnego warsztatu;
- 13) ukierunkowanie ucznia ku wartościom.

Najważ-
to:

- 1) spr
- 2) spr
- 3) m
- 4) po
- 5) z różnych źródeł;
- 6) kreatywne rozwiązywanie pr
- 7) wykorzystaniem metod i nar.
- 8) programowanie;
- 9) rozwiązywanie problemów, równi
- 10) praca w zespole i społeczna aktyw
- 11) aktywny udział w życiu kulturaln

W procesie kształcenia ogólnego szl
kompetencje językowe uczniów oraz d
umożliwiający komunikowanie się w je

Ważnym zadaniem szkoły jest kształcenie nowożytnych. W klasach I–VI szkoły p nowożytnego, natomiast w klasach VII

VII uczniowie mogą także realizować nauczanie dwujęzyczne.

Zadaniem szkoły podstawowej jest wprowadzenie uczniów zainteresowań czytelniczych oraz wyposażenie w krytycznego odbioru utworów literackich i innych tekstów mające na celu rozbudzenie u uczniów zamiłowania do zwiększeniu aktywności czytelniczej uczniów, i odpowiedzialnego czytelnika, przygotowanego do otw. W procesie kształcenia i wychowania wskazanie rolę bibli i in.) oraz zachęca do podejmowania indywidualnych pró

Wysokie kompetencje czytelnicze wpływają na sukces i
życiu pozwalają pokonywać uczniom ograniczenia i trud

MOCNY FUNDAMENT PODSTAWY PROGRAMOWEJ
WSPÓLNY MIANOWNIK DLA WSZYSTKICH

1 wchodzi w relacje z rówieśnikami, rzadziej sprawiają
roziniętą wyobraźnię umożliwiającą obiektywne spojrz
w konsekwencji lepiej radzą sobie z obowiązkami sz
w społeczności szkolnej.

Ważne jest, aby zainteresować ucznia czytaniem na poziomie podstawy. W tym celu nauczyciel powinien mieć zapewniony kontakt z książką, np. przez udział w konkursach czy warsztatach, a także na głos przez nauczycieli fragmenty lektur lub udział w dramatyzacjach. W ten sposób rozwijane są kompetencje czytelnictwa, które są niezbędne do samodzielnego czytania i rozumienia tekstów literackich. W ten sposób rozwijane są kompetencje czytelnictwa, które są niezbędne do samodzielnego czytania i rozumienia tekstów literackich. W ten sposób rozwijane są kompetencje czytelnictwa, które są niezbędne do samodzielnego czytania i rozumienia tekstów literackich.

Szkola ma stwarzać uczniom warunki do nabywania wiedzy i rozwiązywania problemów z wykorzystaniem metod i technik w tym logicznego i algorytmicznego myślenia, programów komputerowych, wyszukiwania i wykorzystywania informacji z pomocą komputera i podstawowymi urządzeniami cyfrowymi.

na zajęciach z różnych przedmiotów m.in. do pra
przetwarzania informacji i jej prezentacji w różnych

Szkola ma również przygotowywać ich do dokonania wyborów w trakcie korzystania z zasobów dostępnych informacji, bezpiecznego poruszania się w przestrzeni i utrzymywania opartych na wzajemnym szacunku

Uczniom z niepełnosprawnościami, w tym uczniom w stopniu lekkim, nauczanie dostosowuje się do ich uczenia się. Wybór form indywidualizacji nauczania

Ważną rolę w kształceniu i wychowaniu uczniów, zdrowotną. Zadaniem szkoły jest kształtowanie p wdrożenie ich do zachowań higienicznych, bezpiecz a ponadto ugruntowanie wiedzy z zakresu prawidło z aktywności fizycznej, a także stosowania profilakt

Kształcenie i wychowanie w szkole podstawowej s patriotycznych i społecznych uczniów. Zadaniem sz narodowej, przywiązania do historii i tradycji nar podejmowania działań na rzecz środowiska szkolne, w wolontariat. Szkoła dba o wychowanie dzieci i mł drugiego człowieka, kształtuje postawę szacunku upowszechnia wiedzę o zasadach zrównoważonego ochrony środowiska, w tym klimatu, oraz rozwija za Zadaniem szkoły jest przygotowanie uczniów do Szkoła prowadzi zajęcia z zakresu doradztwa zawod

Duże znaczenie dla rozwoju młodego człowieka oraz jego sukcesów w dorosłym życiu ma nabywanie kompetencji społecznych takich jak komunikacja i współpraca w grupie, w tym w środowiskach wirtualnych, udział w projektach zespołowych lub indywidualnych oraz organizacja i zarządzanie projektami.

Zastosowanie metody projektu, oprócz wspierania w nabywaniu wspomnianych wyżej kompetencji, poma ga również rozwijać u uczniów przedsiębiorczość i kreatywność oraz umożliwia stosowanie w procesie kształcenia innowacyjnych rozwiązań programowych, organizacyjnych lub metodycznych.

Metoda projektu zakłada znaczną samodzielność i odpowiedzialność uczestników, co stwarza uczniom warunki do indywidualnego kierowania procesem uczenia się. Wspiera integrację zespołu klasowego, w którym uczniowie, dzięki pracy w grupie, uczą się rozwiązywania problemów, aktywnego słuchania, skutecznego komunikowania się, a także wzmacniają

Metoda projektu wdraża uczniów do planowania oraz dokonywania samooceny. Projekty swoim zakresem mogą obejmować wiele przedmiotów. Pozwalają na współdziałanie szkoły ze środowiskiem rodzinnym i społecznym oraz zaangażowanie rodziców uczniów.

ne indywidualnie lub zespołowo. Uczniowie podczas pracy nad zapewnioną pomoc nauczyciela – opiekuna. Nauczyciele korzystający z metody projektu mogą indywidualizować techniki pracy różniąc wymagania.

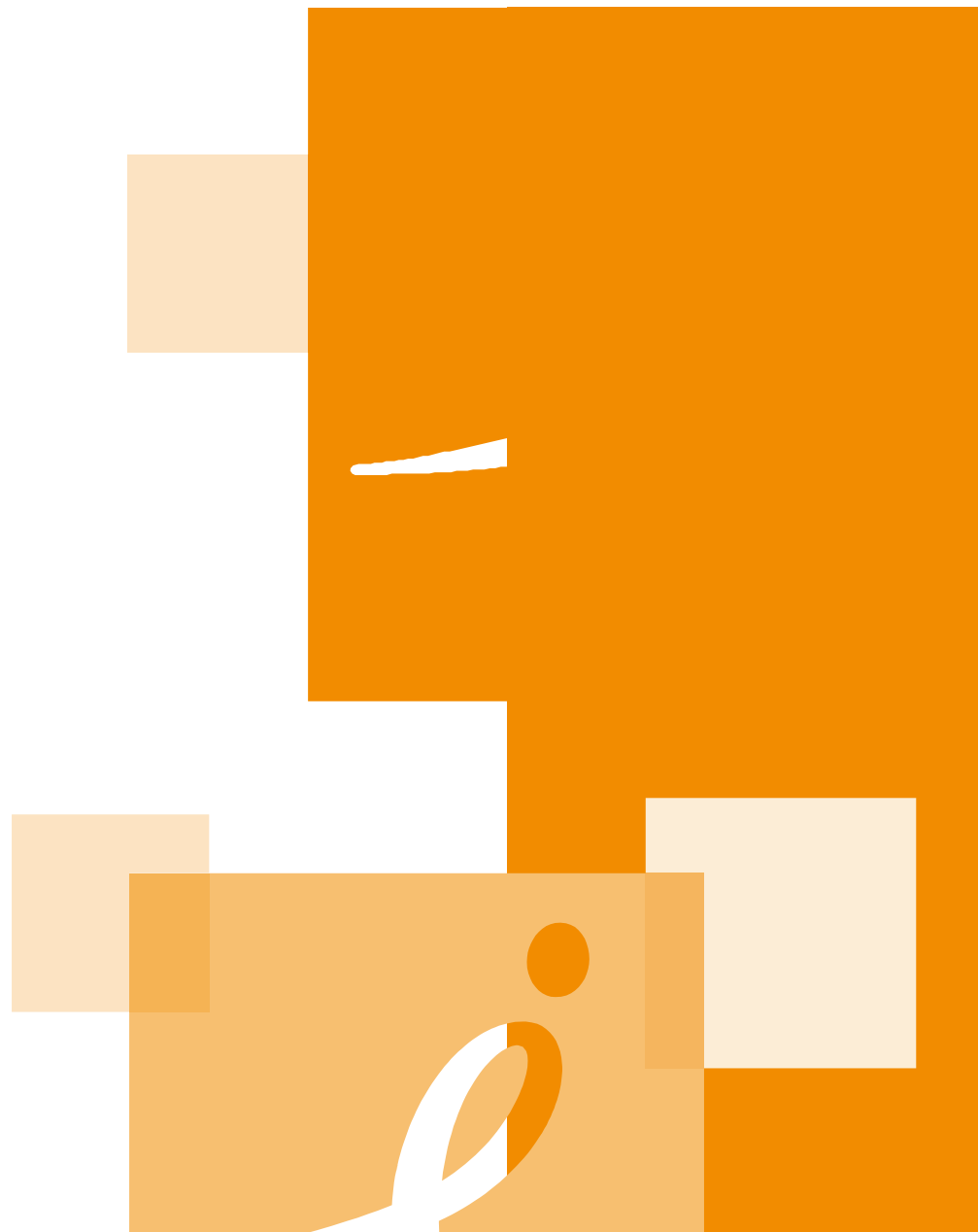
Wybór treści podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, które będą realizowane metodą projektu, może dokonywać nauczyciel samodzielnie lub w porozumieniu z uczniami.

Projekt, w zależności od potrzeb, może być realizowany np. przez tydzień, miesiąc, semestr lub być działaniem całorocznym. W organizacji pracy szkoły można uwzględnić również takie rozwiązanie, które zakłada, że w określonym czasie w szkole nie są prowadzone zajęcia z podziałem na poszczególne lekcje, lecz są one realizowane metodą projektu.

Przy realizacji projektu wskazane jest wykorzystywanie technologii informacyjno-komunikacyjnych.

CZĘŚĆ OGÓLNA

SEKCJA PO SEKCJI

I. Ogólne cele kształcenia i wychowania

CEL NADRZĘDNY

Nadrzędnym celem edukacji szkolnej jest **wszechstronny rozwój uczniów** w sferze poznawczej, społecznej, emocjonalnej, etycznej i fizycznej oraz wsparcie ich w pełnej realizacji **indywidualnego potencjału** jako jednostek i ich rozwój jako członków społecznej i demokratycznej wspólnoty. Kształcenie ogólne w szkole podstawowej ma na celu:

CELE DOTYCZĄCE 5 WYMIARÓW PROFILU

1. rozwijanie **kompetencji fundamentalnych**: językowych, matematycznych, cyfrowych i ruchowych, niezbędnych do skutecznego i zdrowego funkcjonowania w różnych sytuacjach życiowych oraz do dalszej nauki;
2. budowanie przez uczniów **wiedzy** pozwalającej rozumieć otaczający ich świat i poznawać go w toku nauki na kolejnych etapach edukacji;
3. rozwijanie **kompetencji przekrojowych**: poznawczych, społecznych i osobistych, pozwalających uczniom działać w szkole i poza nią, z korzyścią dla siebie i wspólnego dobra;
4. budowanie **sprawczości** uczniów w procesie uczenia się i realizacji zamierzonych celów, w tym branie odpowiedzialności za własne działania i ich wpływ na siebie, innych ludzi i świat;
5. wprowadzanie uczniów – we współpracy z rodzicami – w **świat wartości** i przygotowywanie ich do dokonywania odpowiedzialnych wyborów etycznych w trosce o siebie i wspólnotę;
6. rozwijanie **aspiracji i ciekawości** uczniów, budowanie ich **nastawienia na rozwój** i wzmacnianie **motywacji do dalszej nauki**.

WARTOŚCI

Działalność dydaktyczna i wychowawcza szkoły oparta jest o następujące **wartości**: wolność i odpowiedzialność, wspólnota i szacunek, prawda, dobro i piękno, sprawiedliwość i solidarność.

I.1 Kompetencje fundamentalne

ZNACZENIE KOMPETENCJI FUNDAMENTALNYCH

DEFINICJE KOMPETENCJI FUNDAMENTALNYCH

ZASADY ROZWIJANIA KOMPETENCJI JĘZYKOWYCH I MATEMATYCZNYCH

OPIS POZIOMU WSTĘPNEGO I POZIOMU OCZEKIWANEGO

I.1 Kompetencje fundamentalne

ZNACZENIE
KOMPETENCJI
FUNDAMENTALNYCH

MIEJSCE KOMPETENCJI
W SZKOLE

Kompetencje fundamentalne stanowią **podstawę procesu rozwoju i edukacji**. Ich opanowanie i doskonalenie stanowi **warunek konieczny skutecznego i zdrowego funkcjonowania** w sytuacjach życiowych oraz **dalszej nauki**, w tym zdobywania wiedzy i umiejętności przedmiotowych oraz rozwijania kompetencji przekrojowych i sprawczości.

Rozwijanie kompetencji fundamentalnych jest **zadaniem wszystkich nauczycieli**. To proces **ciągły**, prowadzony na wszystkich etapach kształcenia: od przedszkola do szkoły ponadpodstawowej i realizowany **na wszystkich przedmiotach** oraz międzyprzedmiotowo.

DEFINICJE KOMPETENCJI

KOMPETENCJE JĘZYKOWE

KOMPETENCJE MATEMATYCZNE

KOMPETENCJE CYFROWE

KOMPETENCJE RUCHOWE

I.1 Kompetencje fundamentalne

ZASADA „MASTERY
LEARNIGN”

DEFINICJA DWÓCH
POZIOMÓW

AMBITNY CEL DLA
SYSTEMU

ZOBOWIĄZANIE DO
WSPARCIA

Rozwijanie kompetencji matematycznych i językowych powinno być prowadzone zgodnie z **zasadą osiągania biegłości (ang. mastery learning)**. Kluczowym elementem tej koncepcji jest **indywidualizacja** procesu nauczania poprzez dostosowanie tempa i metod do potrzeb konkretnego ucznia oraz bieżące monitorowanie postępów.

Decyzja o przejściu do kolejnego kroku w rozwijaniu kompetencji językowych i matematycznych powinna zawsze opierać się na pewności, że uczeń opanował prostsze umiejętności na wystarczającym poziomie i jest gotowy do dalszego rozwoju.

Minimalnym poziomem osiągnięć w zakresie kompetencji matematycznych i językowych dla wszystkich uczniów jest **poziom wstępny**. Nieosiągnięcie tego poziomu znacząco utrudnia dalszą naukę w szkole ponadpodstawowej oraz skuteczne funkcjonowanie w różnych sytuacjach życia codziennego ucznia.

Za docelowy poziom rozwoju kompetencji fundamentalnych dla większości uczniów uznaje się poziom **oczekiwany**.

Uczniowie, którzy szybko nabywają kompetencje językowe i matematyczne na poziomie wstępnym, powinni otrzymywać dodatkowe zadania wymagające głębszej i bardziej złożonej analizy.

Natomiast uczniom, którzy nie rozwinęli kompetencji językowych i matematycznych na poziomie wstępnym, należy zapewnić takie **wsparcie**, które umożliwi im osiągnięcie tego poziomu.

I.1 Kompetencje fundamentalne

OPIS DWÓCH POZIOMÓW KOMPETENCJI

	POZIOM WSTĘPNY	POZIOM OCZEKIWANY
Kompetencje matematyczne	Uczeń wykonuje proste obliczenia i rozwiązywać typowe zadania. Uczeń wykazuje podstawowe rozumienie własności działań na liczbach. Uczeń korzysta z prostych wzorów i procedur. Uczeń zbiera i interpretuje istotne informacje liczbowe z jednego lub dwóch źródeł. Uczeń wykorzystuje dane, które podane są w tekście, tabelach lub w formie graficznej, potrafi wybrać odpowiednie informacje, wyciągnąć z nich proste wnioski i uzyskane wyniki. ...	Uczeń wykonuje złożone obliczenia i potrafi je uprościć, korzystając z własności działań. Uczeń rozumie i interpretuje zależności między wielkościami opisywanymi regułą lub wzorem, potrafi modyfikować wzór. Uczeń zestawia informacje podane w kilku źródłach i w różnej formie, umie wyciągnąć z nich wnioski. Uczeń buduje dobrze zaplanowane, także kilkietapowe strategie wiodące do rozwiązania problemu. Uczeń wykorzystuje narzędzia i modele matematyczne do opisu i interpretacji zagadnień z różnych dziedzin oraz rozumie, jakie są ograniczenia używanych modeli. ...

I.2 Kompetencje przekrojowe

ZASADY ROZWIJANIA KOMPETENCJI PRZEKROJOWYCH W SZKOLE

DEFINICJE KOMPETENCJI PRZEKROJOWYCH

EFEKTY UCZENIA SIĘ W ZAKRESIE KOMPETENCJI PRZEKROJOWYCH NA
KONIEC SZKOŁY PODSTAWOWEJ

I.2 Kompetencje przekrojowe

KOMPETENCJE JAKO
ZDOLNOŚĆ DO DZIAŁANIA

Kompetencje przekrojowe to **zdolności do efektywnego działania** w różnych sytuacjach w szkole i poza nią, także w życiu społecznym, poprzez zastosowanie w praktyce wiedzy, umiejętności i postaw rozwijanych w szkole.

PRZENIESIENIE DO
KSZTAŁCENIA
PRZEDMIOTOWEGO I
WYCHOWANIA

Kompetencje przekrojowe przekładają się na: **efekty uczenia** się określone dla poszczególnych przedmiotów oraz cele i **obszary działalności wychowawczej** szkoły.

Rozwijanie kompetencji przekrojowych uczniów jest **wspólnym zadaniem wszystkich nauczycieli**. Odbywa się w ramach wszystkich przedmiotów oraz międzyprzedmiotowo.

DWA RODZAJE
ZWIĄZKÓW Z
PRZEDMIOTAMI

Specyfika przedmiotu wyznacza sposób rozwijania kompetencji przekrojowych w czasie zajęć i dlatego zostały one uwzględnione **bezpośrednio w przedmiotowych efektach uczenia** się lub pośrednio w **doświadczeniach edukacyjnych** dla danego przedmiotu oraz **warunkach realizacji przedmiotu**.

I.2 Kompetencje przekrojowe

DEFINICJE SIEDMIU KOMPETENCJI PRZEKROJOWYCH

(podzielonych na trzy
grupy)

Kompetencje poznawcze

- 1) **Rozwiązywanie problemów** to zdolność poszukiwania i realizacji pomysłów, które umożliwią osiągnięcie zamierzonego celu. Obejmuje analizę problemu, identyfikowanie rozwiązań i ich ocenę oraz zastosowanie wybranego rozwiązania.
- 2) **Krytyczne myślenie** to zdolność oceny informacji w celu wyciągania racjonalnych wniosków, unikania błędów poznawczych, manipulacji i uprzedzeń. Obejmuje gromadzenie, analizę i syntezę informacji, wnioskowanie i wykorzystywanie informacji oraz rozpoznawanie manipulacji.
- 3) **Kreatywne myślenie** to zdolność tworzenia nieszablonowych i wartościowych pomysłów. Obejmuje rozwijanie własnej ciekawości, myślenie abstrakcyjne, kreowanie pomysłów i ich udoskonalanie oraz wytrwałość twórczą.

....

I.2 Kompetencje przekrojowe

EFEKTY UCZENIA SIĘ DLA KAŻDEJ Z KOMPETENCJI

Efekty uczenia się w zakresie kompetencji przekrojowych są uwzględniane przez nauczycieli w planowaniu działań dydaktycznych (przedmiotowych i międzyprzedmiotowych) oraz przez szkołę w tworzeniu i realizacji programu wychowawczo-profilaktycznego.

Rozwiązywanie problemów	
W zakresie:	Uczeń:
analizy problemu	– rozpoznaje i definiuje problem; – analizuje problem z wielu perspektyw i wykorzystuje wiedzę z różnych dziedzin; – stosuje narzędzia wspomagające proces myślenia, m.in. schematy przyczynowo-skutkowe, diagramy relacji;
identyfikowania rozwiązań i ich oceny	– identyfikuje różne możliwe rozwiązania problemu; – dokonuje analizy możliwych rozwiązań ze względu na: – zgodność z zakładanym celem, – dostępność zasobów potrzebnych do ich zastosowania, – potencjalne długoterminowe skutki dla różnych osób; – decyduje o wyborze rozwiązania, uwzględniając wnioski z analizy i wybrane wcześniej kryteria;
zastosowania wybranego rozwiązania	– planuje i organizuje działania prowadzące do realizacji wybranego rozwiązania; – wdraża wybrane rozwiązanie, monitoruje postępy i w razie potrzeby koryguje działania; – dokonuje ewaluacji wybranego rozwiązania.

I.3 Sprawczość

DEFINICJA SPRAWCZOŚCI I JEJ SKŁADOWYCH

ZAŁOŻENIA DOT. WSPIERANIA SPRAWCZOŚCI UCZNIÓW

PROPONOWANE FORMY PRACY W ZAKRESIE ROZWIJANIA SPRAWCZOŚCI

I.3 Sprawczość

DEFINICJA SPRAWCZOŚCI

Sprawczość to podejmowanie działań, które mają pozytywny wpływ na siebie i innych (otoczenie) oraz branie za nie odpowiedzialności.

Sprawczość jest warunkiem przejścia od zdolności do faktycznej aktywności poprzez autonomiczne formułowanie celów i podejmowanie działań konstruktywnie wpływających na jednostkę i jej otoczenie. Sprawczość obejmuje także aktywność ucznia w procesie uczenia się.

Na sprawczość składają się:

1.poczucie przynależności do wspólnoty – doświadczenie osobistego zaangażowania w otoczenie, dające poczucie bycia jego integralną częścią (bycia docenianym, potrzebnym i akceptowanym przez grupę odniesienia oraz wnoszenia do niej twórczego wkładu);

2.nastawienie na rozwój – przekonanie, że zdolności są plastyczne i mogą się zmieniać dzięki zaangażowaniu, wysiłkowi i wytrwałości;

3.przekonanie o własnej skuteczności – przekonanie o swojej zdolności do wykonywania określonych zadań i osiągania celów, także w obliczu niekorzystnych okoliczności;

4.samoregulacja – zdolność przekładania myśli na działania zmierzające do realizacji określonych celów i świadomego kierowania swoją aktywnością.

Rozwijanie sprawczości jest zadaniem **wszystkich nauczycieli**. Szczególną rolę odgrywa tu nauczyciel-wychowawca.

Rozwijanie sprawczości jest częścią **działalności dydaktycznej** – na zajęciach wszystkich przedmiotów i międzyprzedmiotowo oraz **działalności wychowawczej** szkoły.

W nauczaniu przedmiotowym sprawczość uczniów rozwija się poprzez **doświadczenia edukacyjne** oraz dzięki prowadzeniu zajęć w sposób określony **w warunkach realizacji przedmiotu**.

CZTERY ELEMENTY SKŁADOWE SPRAWCZOŚCI

ZADANIE WSZYSTKICH NAUCZYCIELI

W DYDAKTYCE I WYCHOWANIU

I.3 Sprawczość

FORMY KSZTAŁCENIA SPRAWCZOŚCI

W NAUCZANIU PRZEDMIOTOWYM

W WYCHOWANIU

Główne formy rozwijania sprawczości w **nauczaniu przedmiotowym** to:

- przejmowanie odpowiedzialności za proces uczenia się i podejmowanie decyzji w sprawach związanych z uczeniem się,
- wykorzystywanie wiedzy zdobytej w szkole do rozwiązywania codziennych problemów poza szkołą,
- samodzielne lub zespołowe prowadzenie obserwacji, badań i eksperymentów,
- prezentowanie własnej wiedzy i umiejętności oraz efektów swojej pracy,
- dzielenie się wiedzą i umiejętnościami, w tym wzajemne nauczanie,
- zaangażowanie w realizację indywidualnych lub grupowych projektów edukacyjnych,
- samoocenę oraz przyjmowanie i udzielanie informacji zwrotnej,
- samodzielne pogłębianie wiedzy i umiejętności,
- rozwijanie zainteresowań powiązanych z nauczaniem przedmiotowym.

Rozwijanie sprawczości uczniów w obszarze **działalności wychowawczej** odbywa się w szczególności poprzez umożliwianie uczniom następujących form zaangażowania:

- pracy z indywidualnymi celami rozwojowymi,
- aktywności w samorządzie uczniowskim (w klasie i szkole) lub radzie szkoły,
- wolontariatu i innych form zaangażowania na rzecz dobra wspólnego,
- rozwijania własnych pasji i zainteresowań pozaszkolnych,
- dostrzegania i (samodzielnego lub wspólnego z innymi) rozwiązywania problemów w klasie lub szkole,
- uczestnictwa w procesach konsultacyjnych lub podejmowaniu decyzji dotyczących klasy lub szkoły.

I.4. Działalność wychowawcza szkoły

ZAŁOŻENIA DZIAŁALNOŚCI WYCHOWAWCZEJ

POWIĄZANIE DZIAŁALNOŚCI WYCHOWAWCZEJ Z TRZEMA WYMIARAMI
PROFILU

CELE I OBSZARY DZIAŁALNOŚCI WYCHOWAWCZEJ

ZAJĘCIA Z WYCHOWAWCĄ

I.4. Działalność wychowawcza szkoły

POWIĄZANIE Z WYMIARAMI PROFILU

Działalność wychowawcza szkoły skupia się na **wprowadzeniu ucznia w świat wartości, rozwijaniu sprawczości oraz kompetencji osobistych i społecznych**. Przejawia się w codziennych działaniach nauczycieli oraz innych pracowników szkoły. Widać ją w codziennych, aktywnościach uczniów, interakcjach z rodzicami oraz w etosie szkoły – jej normach i regułach, relacjach, podejściu do uczenia i oceniania oraz stylu zarządzania oddziałem klasowym i szkołą.

PUNKTY ODNIESIENIA DZIAŁAŃ WYCHOWAWCZYCH

Wychowanie szkolne uwzględnia **podmiotowość ucznia**, jego **potrzeby** oraz **dobrostan**. Treści i działania wychowawcze realizowane w ramach programu wychowawczo-profilaktycznego powinny być zróżnicowane, adekwatne do celów edukacyjnych i oparte na aktualnej wiedzy.

PROGRAM PROFILAKTYCZNO- WYCHOWAWACZY

Cele i zadania szkoły w zakresie działalności wychowawczej są opisane w programie wychowawczo-profilaktycznym, uwzględniającym podstawę programową kształcenia ogólnego oraz specyficzne cele danej szkoły, wynikające z diagnozy potrzeb uczniów. Ich realizacja jest zadaniem zarówno całej szkoły, jak i każdego nauczyciela, w szczególności wychowawcy. Działania wychowawcze obejmują całą społeczność szkolną. Są prowadzone w czasie zajęć lekcyjnych, jak i poza nimi. Podlegają ewaluacji i są modyfikowane, by w pełni realizować szkolne cele wychowawcze i odpowiadać na potrzeby uczniów.

I.4. Działalność wychowawcza szkoły

WYCHOWANIE A WARTOŚCI

Wychowanie a wartości

Wartości są fundamentem procesu wychowania. Szkoła wychowuje do wolności i odpowiedzialności, wspólnoty i szacunku, prawdy, dobra i piękna, sprawiedliwości i solidarności.

Wychowanie do wartości odbywa się poprzez codzienne szkolne doświadczenia: na lekcjach, przerwach, zajęciach pozalekcyjnych, wycieczkach, szkolnych wydarzeniach i uroczystościach oraz w kontakcie nauczyciela z uczniem. Uczniowie rozpoznają wartości w swoim życiu i nauce, dokonują wyborów i przejawiają zachowania z nimi zgodne. Wychowanie do wartości wymaga:

- odwoływania się do nich w treściach nauczania na różnych przedmiotach oraz w doświadczeniach uczniów,
- stosowania metod nauczania i oceniania, które są z nimi spójne,
- tworzenia doświadczeń, które zakładają: podmiotowość i autonomię, równość i włączenie, działanie i współdziałanie,
- budowania kultury refleksji i dialogu, w atmosferze poszanowania dla tradycji.

I.4. Działalność wychowawcza szkoły

WYCHOWANIE A SPRAWCZOŚĆ

Wychowanie do sprawczości

Działania wychowawcze szkoły wzmacniają sprawczość uczniów, o ile kształtują postawy proaktywne oraz pokazują, że indywidualny i zbiorowy głos ma znaczenie. Oto najważniejsze sposoby rozwijania sprawczości:

- rozwijaniu samoregulacji sprzyja: indywidualizacja podejścia do uczniów, nauczanie oparte na doświadczeniu i działaniu, wiązanie nauki z potrzebami uczniów oraz wyzwaniem świata;
- rozwijanie przekonania o własnej skuteczności odbywa się poprzez: wspieranie uczniów w wyznaczaniu celów edukacyjnych i ich osiąganiu, wzmacnianie ich odpowiedzialności i decyzyjności w nauce i codziennym życiu klasy i szkoły;
- rozwijanie nastawienia na rozwój wymaga: kształtowania nastawienia „jeszcze nie umiem, ale dalej się uczę”, kultura prób i błędów, kultura wsparcia i współpracy, a nie rywalizacji;
- rozwijanie poczucia przynależności do wspólnoty odbywa się w szczególności przez: wzmacnianie i celebrowanie więzi, tradycji i szkolnych rytuałów, docenianie różnorodności, budowanie relacji opartych na zaufaniu, a nie kontroli.

I.4. Działalność wychowawcza szkoły

WYCHOWANIE A KOMPETENCJE PRZEKROJOWE

Działania wychowawcze a kompetencje przekrojowe

Działania wychowawcze mają szczególne znaczenie **dla rozwoju kompetencji społecznych**. Służą temu takie formy, jak wspólna praca na lekcji, projekty i akcje społeczne, wolontariat, a także działania samorządu uczniowskiego, w tym udział w podejmowaniu decyzji dotyczących życia klasy i szkoły oraz współorganizowanie aktywności oraz wydarzeń szkolnych i lokalnych.

Proces wychowania wspiera także **rozwój kompetencji osobistych**, w tym kierowania sobą i dbania o siebie. Szczególnie istotne w tym kontekście jest podmiotowe traktowanie ucznia, wzmacnianie poczucia, że jego dobrostan i potrzeby są brane pod uwagę oraz że może liczyć na wsparcie, gdy przejmuje odpowiedzialność za własną naukę i aktywność społeczną. Aby to umożliwić nauczyciele tworzą warunki do pracy i refleksji nad postępami, trudnościami i sposobami ich przezwyciężenia.

I.4. Działalność wychowawcza szkoły

WYMIAR GRUPOWY I
INDYWIDUALNY
WSPARCIA UCZNIÓW

MONITOROWANIE I
INFORMOWANIE O
POSTĘPACH UCZNIÓW

DOSTOSOWANIE
ZAKRESU WSPARCIA

Obszary działalności wychowawczej szkoły

Działalność wychowawcza szkoły obejmuje szeroki zakres działań na rzecz **wsparcia uczniów w wymiarze zarówno indywidualnym, jak i grupowym**, prowadzonych zawsze z poszanowaniem praw ucznia. W wymiarze indywidualnym uczniowie są wspierani przez nauczycieli i wychowawców w rozwijaniu swoich kompetencji i wprowadzaniu w życie osobistych celów. W wymiarze grupowym nauczyciele podejmują działania, które budują więź i wspólnotę klasową i szkolną.

Istotnym elementem procesu wychowawczego **jest monitorowanie postępów uczniów** przez wszystkich nauczycieli. Regularne informowanie o postępach oraz docenianie wysiłku uczniów sprzyja ich dalszemu rozwojowi. Monitorowanie postępów ucznia obejmuje także autorefleksję oraz informację zwrotną ze strony nauczycieli i rówieśników.

Nauczyciele i wychowawcy **dostosowują zakres wsparcia** do indywidualnych potrzeb uczniów, uwzględniając ich wiek i etap rozwoju, a stopień zaangażowania dorosłych oraz sposób realizacji działań dostosowany jest do etapu edukacyjnego, na którym znajduje się uczeń.

I.4. Działalność wychowawcza szkoły

UWZGLĘDNIENIE
INDYWIDUALNEGO
PLANOWANIA ROZWOJU

Zajęcia z wychowawcą

Zadaniem szkoły jest przygotowywanie uczniów do stopniowego **przejmowania odpowiedzialności za swój własny rozwój**. Podczas zajęć z wychowawcą (przynajmniej raz w roku) uczeń formułuje ważne dla siebie **cele rozwojowe**, związane z kompetencjami osobistymi i społecznymi oraz sprawczością. Nauczyciel-wychowawca pomaga uczniowi w ich określeniu i zaplanowaniu realizacji w czasie zajęć oraz poza nimi.

Na pierwszym etapie edukacji uczniowie potrzebują większej pomocy ze strony nauczyciela w planowaniu własnego rozwoju, wskazywaniu celów oraz ich realizacji. Proces ten wymaga współpracy ze środowiskiem domowym. Szkoła stopniowo przygotowuje uczniów do samodzielnego kierowania własnym rozwojem, tak by w kolejnych etapach edukacji przejmowali coraz większą odpowiedzialność za swoje postępy, ucząc się planowania, podejmowania decyzji i działań oraz refleksji.

I.4. Działalność wychowawcza szkoły

ZNACZENIE ZAJĘĆ Z WYCHOWAWCĄ

Zajęcia z wychowawcą są istotnym elementem realizacji wychowawczej funkcji szkoły. Podczas zajęć uczniowie nabywają umiejętność budowania społeczności opartych na zasadach harmonijnego współżycia, uczą się podejmowania refleksji o swoich doświadczeniach szkolnych, a także jak wykorzystywać narzędzia wspierające ich w planowaniu i realizacji własnego rozwoju. Poznają pozytywne wzorce funkcjonowania, by je stosować oraz rozpoznawać i kontrolować zachowania niepożądane. W czasie zajęć wychowawca wspiera uczniów w budowaniu relacji rówieśniczych opartych na zaufaniu, współpracy i wzajemnej trosce, a także w dbaniu o dobrą atmosferę w klasie.

Zakres zagadnień i sposoby działania wychowawców różnią się w zależności od wieku uczniów, ich potrzeb i umiejętności. Na wszystkich etapach powinny one obejmować takie zagadnienia jak:

ZAGADNIENIA MINIMUM (powiązane z profilem)

- uczenie się tworzenia dobrych relacji w różnych społecznościach i przyjmowanych rolach;
- budowanie własnego światopoglądu, wewnętrznego systemu wartości i sądów etycznych;
- rozwijanie umiejętności rozwiązywania konfliktów i zapobiegania sytuacjom konfliktowym;
- rozpoznawanie zachowań ryzykownych i wykorzystywanie strategii ich unikania;
- podejmowanie refleksji na temat własnej roli w różnych wspólnotach;
- kształtowanie postaw prospołecznych i rozwijanie uważności na potrzeby różnych osób i grup;
- kształtowanie odpowiedzialności za swoją wspólnotę lokalną;
- podejmowanie pogłębionej refleksji o sobie jako człowieku uczącym się;
- planowanie własnego rozwoju rozumianego jako proces trwający przez całe życie.

II. Sposób organizowania środowisk edukacyjnych

WARUNKI ORGANIZACJI PROCESÓW NAUCZANIA I UCZENIA SIĘ

Realizacja ogólnych celów kształcenia i wychowania oraz efektów uczenia się określonych w podstawie programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej wymaga stosowania opisanych poniżej sposobów organizowania środowisk edukacyjnych.

Są one punktem odniesienia przy określaniu **warunków i sposobu realizacji podstawy** programowej edukacji wczesnoszkolnej i przedmiotowych podstaw programowych.

1.WSZECHSTRONNY ROZWÓJ. Doświadczenie szkolne powinno wspierać wszechstronny rozwój każdego dziecka w sferze poznawczej, społecznej, emocjonalnej, etycznej i fizycznej.

2.AKTYWNOŚĆ POZNAWCZA. Dzieci i młodzież są podmiotami procesu uczenia się. Ich udział w jego planowaniu, aktywność poznawcza i zaangażowanie, w tym uczenie się w działaniu i aktywność w interakcjach społecznych są kluczowymi czynnikami sprzyjającymi uczeniu się i nauczaniu. (...)

WSZECHSTRONNY ROZWÓJ

AKTYWNOŚĆ POZNAWCZA

WYCHOWANIE

DOBROSTAN

EDUKACJA WŁĄCZAJĄCA

METODY NAUCZANIA

PRZESTRZEŃ EDUKACYJNA

RODZICE

WSPÓLNOTA

WYKORZYSTANIE WIEDZY

INTERDYSCYPLINARNOŚĆ

III. Przedmioty

PODZIAŁ NA III ETAPY EDUKACYJNE

Kształcenie w szkole podstawowej trwa osiem lat i jest podzielone na trzy etapy edukacyjne:

- 1) I etap edukacyjny: klasy I–III szkoły podstawowej – edukacja wczesnoszkolna;
- 2) II etap edukacyjny: klasy IV–VI szkoły podstawowej;
- 3) III etap edukacyjny: klasy VII–VIII szkoły podstawowej.

Edukacja wczesnoszkolna jest prowadzona w postaci kształcenia zintegrowanego, w drugim i trzecim etapie edukacja odbywa się w ramach wskazanych poniżej przedmiotów.

LISTA PRZEDMIOTÓW

1. język polski	1. język polski
2. język obcy nowożytny	2. język obcy nowożytny
3. muzyka	3. drugi język obcy nowożytny
4. plastyka	4. muzyka
5. historia	5. plastyka
6. edukacja obywatelska	6. historia
7. przyroda	7. edukacja obywatelska
8. matematyka	8. geografia
9. informatyka	9. biologia
10. zajęcia praktyczno-techniczne	10. chemia
11. wychowanie fizyczne	11. fizyka
12. edukacja zdrowotna	12. matematyka
13. etyka	13. informatyka
14. język mniejszości narodowej lub etnicznej	14. wychowanie fizyczne
15. język regionalny – język kaszubski	15. edukacja dla bezpieczeństwa
	16. edukacja zdrowotna
	17. ...

KOMENTARZE I PRZEWODNIKI

1. Ogólny komentarz metodyczny do części ogólnej podstawy programowej
 2. Poradnik dotyczący wspierania funkcji wychowawczej
 3. Jak rozwijać kompetencje przekrojowe?
 4. Jak rozwijać kompetencje językowe i matematyczne zgodnie z zasadą mastery learning?
 5. Jak rozwijać sprawczość uczniów?
 6. Jak realizować działalność wychowawczą w szkole?
- Komentarze metodyczne do wszystkich podstaw przedmiotowych
 - Komentarz metodyczny do podstawy programowej dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu i umiarkowanym i znacznym
 - Komentarz metodyczny do podstawy programowej wychowania przedszkolnego

**DZIĘKUJĘ ZA
UWAGĘ**

